A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (kilencedik tanács)

2014. május 15.*

„Mezőgazdaság — EMVA — 1698/2005/EK rendelet — 20., 26. és 28. cikk — A mezőgazdasági üzemek korszerűsítésére nyújtott támogatás és a mezőgazdasági és erdészeti termékek értéknöveléséhez nyújtott támogatás — A támogathatóság feltételei — A tagállamok hatásköre — Malmok meglévő kapacitásának korszerűsítésére irányuló támogatás — Olyan malmok, amelyek helyett a meglévő kapacitás bővítése nélkül egyetlen új malom kerül felépítésre — Kizártság — Az egyenlő bánásmód elve”

A C-135/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Kúria (Magyarország) a Bírósághoz 2013. március 18-án érkezett, 2013. január 31-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Szatmári Malom Kft.**

és

a **Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Központi Szerve**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (kilencedik tanács),

tagjai: M. Safjan tanácselnök, A. Prechal (előadó) és K. Jürimaë bírák,

főtanácsnok: P. Cruz Villalón,

hivatalvezető: Illéssy I. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. március 6-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Szatmári Malom Kft. képviseletében Simonné dr. Zsúnyi F. ügyvéd,

– a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Központi Szerve képviseletében Ivanovits A. ügyvéd,

– a magyar kormány képviseletében Fehér M. Z. és Szíjjártó K., meghatalmazotti minőségben,

– a görög kormány képviseletében I. Chalkias és X. Basakou, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében Sipos A., J. Aquilina és Bottka V., meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: magyar.

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló, 2005. szeptember 20-i 1698/2005/EK tanácsi rendelet (HL L 277., 1. o.) 20. cikke b) pontjának, 26. cikke (1) bekezdése a) pontjának és 28. cikke (1) bekezdése a) pontjának értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Szatmári Malom Kft. (a továbbiakban: Szatmári Malom) és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Központi Szerve között, az utóbbinak a Szatmári Malom javára az EMVA-ból nyújtott támogatás odaítélését elutasító határozata tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 Az 1698/2005 rendelet (9), (11), (13), (20), (21), (23) és (61) preambulumbekezdése kimondja:

„(9) A stratégiai iránymutatások alapján minden tagállamnak el kell készítenie a nemzeti vidékfejlesztési stratégiai tervét, amely a vidékfejlesztési programok elkészítésének referenciakerete. […]

[…]

(11) A vidéki területek fenntartható fejlődésének biztosítása érdekében közösségi szinten a mezőgazdaság és az erdészet versenyképességére, a termőföld-hasznosításra és a környezetre, az életminőségre, valamint e területeken a tevékenységek diverzifikálására vonatkozó, korlátozott számú alapvető célkitűzésre kell összpontosítani, figyelembe véve az eltérő körülményeket, az elnéptelenedéssel és hanyatlással küzdő távoli vidéki területektől a városi központok egyre erősebb nyomása alatt álló városkörnyéki vidéki területekig.

[…]

(13) A mezőgazdasági és erdészeti ágazatok versenyképességének javítására irányuló célkitűzés megvalósítása érdekében fontos az emberi erőforrás, a fizikai erőforrás és a mezőgazdasági termelés minőségének javítását és korszerűsítését célzó egyértelmű fejlesztési stratégiák kialakítása.

[…]

(20) A fizikai erőforrást illetően a mezőgazdasági üzemek korszerűsítésére, az erdők gazdasági értékének javítására, a mezőgazdasági és erdészeti termékek értéknövelésére, a mezőgazdasági, az élelmiszer-ágazatban és az erdészeti ágazatban új termékek, folyamatok és technológiák támogatására, a mezőgazdasági és erdészeti infrastruktúra javítására és fejlesztésére, a természeti katasztrófák által károsított mezőgazdasági termelési potenciál helyreállítására és a megfelelő megelőző intézkedések bevezetésére irányuló intézkedéscsomagot kell biztosítani.

(21) A gazdaságoknak nyújtott közösségi beruházási támogatás célja a mezőgazdasági üzemek korszerűsítésével azok gazdasági teljesítményének növelése a termelési tényezők jobb felhasználása révén, beleértve a minőséget, az ökológiai termékeket és a gazdaságon belüli és kívüli diverzifikációt is – ideértve a nem élelmiszer-termelő ágazatokat és az energianövényeket is – célzó új technológiák és innováció bevezetését, valamint a mezőgazdasági üzemek környezeti, munkahelyi biztonsági, higiéniai és állatjóléti feltételeinek javítását […]

[…]

(23) Az elsődleges mezőgazdasági és erdészeti termékek feldolgozásának és piaci értékesítésének javítását olyan beruházások támogatásával kell ösztönözni, amelyek a feldolgozó- és értékesítőágazatok hatékonyságának növelését, a mezőgazdasági és erdészeti termékek megújuló energiává való feldolgozásának elősegítését, új technológiák és az innováció bevezetését, a mezőgazdasági és erdészeti termékek új piaci lehetőségeinek feltárását, a minőség hangsúlyozását, a környezetvédelem, a munkahelyi biztonság, a higiénia és állatjólét javítását célozzák, általában véve a helyi termékek értéknövelése terén jobb helyzetben lévő mikro-, kis- és középvállalkozásokra, valamint egy bizonyos méreten aluli egyéb vállalkozásokra összpontosítva […]

[…]

(61) A szubszidiaritás elvének megfelelően és a kivételekre is figyelemmel a kiadások támogathatóságára vonatkozó nemzeti szabályokra van szükség.”

4 Az 1698/2005 rendelet 2. cikkének c)–e) pontja az alábbi fogalommeghatározásokat tartalmazza:

„[…]

c) »tengely«: összefüggő intézkedéscsomag, amely közvetlenül a végrehajtásból származó és a 4. cikkben megállapított egy vagy több célkitűzéshez hozzájáruló konkrét célokkal bír;

d) »intézkedés«: a […] tengelyek végrehajtásához hozzájáruló műveletek sorozata;

e) »művelet«: az érintett vidékfejlesztési program számára meghatározott szempontok szerint kiválasztott és egy vagy több kedvezményezett által végrehajtott projekt, szerződés, megállapodás vagy egyéb cselekvés, amely lehetővé teszi a 4. cikkben meghatározott célkitűzések elérését”.

5 Az említett rendelet 11. cikkének (1) és (2) bekezdése előírja:

„(1) Minden tagállam nemzeti stratégiai tervet nyújt be, amely feltünteti az EMVA és az érintett tagállam cselekvési prioritásait, figyelembe véve a közösségi stratégiai iránymutatásokat, azok konkrét célkitűzéseit, valamint az EMVA-ból és más finanszírozási forrásokból származó hozzájárulást.

(2) […] Ennek végrehajtása a vidékfejlesztési programokon keresztül történik.”

6 Ugyanazon rendelet 15. cikke (1) bekezdésének első albekezdése előírja:

„Az EMVA a tagállamokban vidékfejlesztési programokon keresztül működik. Ezek a programok a IV. címben meghatározott tengelyek szerint csoportosított intézkedéseken keresztül hajtják végre a vidékfejlesztési stratégiát, […]”

7 Az 1698/2005 rendelet 16. cikkének c) pontja kimondja:

„Valamennyi vidékfejlesztési program tartalmazza a következőket:

[…]

c) a tengelyekre vonatkozó információk és az egyes tengelyekhez javasolt intézkedések az intézkedések leírásával együtt […]”

8 Az említett rendelet 18. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállam a vidékfejlesztési programokat […] alakítja ki

[…]

(3) A Bizottság a javasolt programokat a közösségi stratégiai iránymutatásokkal, a nemzeti stratégiai tervvel, valamint az ezzel a rendelettel való összhangjuk alapján értékeli.

Amennyiben a Bizottság úgy ítéli, hogy a vidékfejlesztési program nincs összhangban a közösségi stratégiai iránymutatásokkal, a nemzeti stratégiai tervvel vagy ezzel a rendelettel, akkor felkéri a tagállamot arra, hogy ennek megfelelően vizsgálja felül a javasolt programot.

(4) Valamennyi vidékfejlesztési programot jóvá kell hagyni, a 90. cikk (2) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően.”

9 „A mezőgazdasági és erdészeti ágazat versenyképességének javítása” című 1. tengelyhez tartozó támogatási rendszerrel kapcsolatban e rendelet 20. cikke előírja:

„A mezőgazdasági és erdészeti ágazat versenyképességére irányuló támogatás az alábbiakra vonatkozik:

[…]

b) a fizikai erőforrások szerkezetátalakítását és fejlesztését, valamint az innováció elősegítését célzó intézkedések:

i. a mezőgazdasági üzemek korszerűsítése;

[…]

iii. a mezőgazdasági és erdészeti termékek értéknövelése,

[…]”

10 Az 1698/2005 rendeletnek „A mezőgazdasági üzemek korszerűsítése” című 26. cikke az (1) bekezdésében kimondja:

„A 20. cikk b) pontjának i. alpontjában előírt támogatásban azok a tárgyi és/vagy nem tárgyi beruházások részesülnek, amelyek:

a) javítják a mezőgazdasági üzem összteljesítményét; […]

[…]”

11 Az említett rendeletnek „A mezőgazdasági és erdészeti termékek értéknövelése” című 28. cikke az (1) bekezdésében előírja:

„A 20. cikk b) pontjának iii. alpontjában előírt támogatásban olyan tárgyi és/vagy nem tárgyi beruházások részesülnek, amelyek:

a) javítják a vállalkozás általános teljesítményét;

b) az alábbiakra vonatkoznak:

– a Szerződés I. mellékletében szereplő termékek – a halászati termékek kivételével –, valamint az erdészeti termékek feldolgozása és/vagy forgalmazása, […]

[…]”

12 Ugyanezen rendelet 71. cikke (3) bekezdésének első albekezdése kimondja:

„A kiadások jogosultsági szabályait nemzeti szinten kell meghatározni, az e rendeletben szabályozott, egyes vidékfejlesztési intézkedésekre vonatkozó különleges feltételek figyelembevételével.”

A magyar jog

13 Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez nyújtott támogatások részletes feltételeiről szóló 47/2008. (IV. 17.) FVM rendelet (a továbbiakban: FVM rendelet) 1. §-a szerint:

„A támogatás célja, hogy a mezőgazdasági termékek feldolgozásának, illetve forgalmazásának javításával vagy új termékek, eljárások, technológiák bevezetésével növekedjen a mezőgazdasági üzem, illetve élelmiszeripari vállalkozás összteljesítménye és versenyképessége, továbbá javuljanak az élelmiszer-biztonsági és -higiéniai feltételek, csökkenjen a környezetterhelés.”

14 Az FVM rendelet 6. §-ának (3) bekezdése előírja:

„A 0203-mal, a 0401-gyel, a 1101–1104-gyel kezdődő és a 0206 30 00–0206 80 10, valamint a 0207 11 10–0207 14 99 KN [Kombinált Nómenklatúra] kódok alá tartozó termékek esetében, a malmi-, a folyadék tejfeldolgozó és a vágóüzem tekintetében kizárólag meglévő kapacitás korszerűsítésére irányuló műveletre adható támogatás.”

15 Az említett rendelet 12. §-a értelmében:

„Ez a rendelet az [1698/2005] rendelet 26. és 28. cikkének végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

16 2009. november 30-án a Szatmári Malom támogatás iránti kérelmet nyújtott be a mezőgazdasági termékek értéknövelése jogcímén. E kérelem alapján a Szatmári Malom három meglévő malomüzeme kapacitásának összevonásával, és azok egyidejű bezárásával Veszprém-Kádártán (Magyarország) új malom felépítését tervezte.

17 A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Központi Szerve azzal az indokkal utasította el az említett kérelmet, hogy az FVM rendelet 6. §-ának (3) bekezdése szerint kizárólag a meglévő malmok korszerűsítésére, nem pedig új malom új helyen történő felépítésére nyújtható támogatás.

18 A Szatmári Malom keresetet indított e határozattal szemben a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság előtt. A Szatmári Malom elismerve, hogy a szóban forgó nemzeti szabályozás célja, hogy elkerülje a malomüzemek számának növekedését, keresete alátámasztására úgy érvel, hogy a három bezárt malom felszabaduló kapacitásának felhasználása a jelen esetben lehetővé teszi számára a már meglévő termelőtevékenység korszerűbb feltételekkel történő ellátását és ebből következően az üzem összteljesítményének javítását.

19 Az említett keresetet a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2011. november 14-i ítéletével elutasította. E bíróság megállapította, hogy az FVM rendelet 1. §-a és 6. §-ának (3) bekezdése nem értelmezhető úgy, hogy e rendelkezések közül a második lehetővé teszi a meglévő malmok bezárása folytán felszabaduló kapacitásokra alapozott fejlesztésre irányuló intézkedések támogatását is. E tekintetben e bíróság megállapította különösen, hogy az FVM rendelet 12. §-a hangsúlyozza, hogy az 1698/2005 rendelet 26. és 28. cikkének végrehajtási feltételeit állapítja meg, és hogy e rendelet 20. cikke b) pontjának i. alpontja, amelyre az említett 26. cikk hivatkozik, a korszerűsítési intézkedések megvalósulását biztosítja, nem pedig új üzemek létesítését.

20 A Szatmári Malom az ezen ítélettel szemben a Kúriához benyújtott felülvizsgálati kérelme alátámasztására többek között úgy érvelt, hogy ezen ítélet az 1698/2005 rendelet téves értelmezésén alapul. Különösen azt állítja, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság tévesen hivatkozott e rendelet 20. cikke b) pontjának i. alpontjára, mivel a vitatott támogatási kérelmet nem mezőgazdasági üzemnek az említett rendelkezés szerinti korszerűsítése, hanem a mezőgazdasági termékek értéknövelése címén nyújtotta be, amely eset csak az említett rendelet 28. cikkének hatálya alá tartozik, amely a vállalkozások általános teljesítményének javítása esetére irányozza elő a támogatást.

21 Márpedig a Szatmári Malom szerint az alapeljárásban vitatott projekt eleget tesz az utóbbi rendelkezés által előírt követelményeknek, így – az uniós jog elsőbbsége elvének megfelelően – az FVM rendeletnek az 1698/2005 rendelet rendelkezéseivel való összeegyeztethetőségét kizárólag az FVM rendeletnek a kért támogatás odaítéléséhez vezető értelmezése biztosítja.

22 A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Központi Szerve a maga részéről úgy érvel, hogy a határozatát csak az FVM rendeletre alapította, így a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság nem értelmezheti az 1698/2005 rendelet rendelkezéseit. Az említett hivatal szerint e rendelet 6. §-ának (3) bekezdése mindenesetre összeegyeztethető az említett rendelettel.

23 E körülmények között a Kúria úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Az [1698/2005 rendelet] 26. cikk[e] (1) bekezdés[ének] a) pontjában foglalt mezőgazdasági üzem összteljesítményének javítása fogalmába sorolható-e, ha a vállalkozó a meglévő kapacitás bővítése nélkül – a régi üzemek bezárásával – új üzemet kíván létrehozni?

2) Értelmezhető-e a felperes által megvalósítandó beruházás az [1698/2005 rendelet] 20. cikk[e] b) pontjának iii. alpontjában, 28. cikk[e] [(1) bekezdésének] a) pontjában kifejtett vállalkozás általános teljesítményének javítását célzó beruházásként?

3) Az [1698/2005 rendelet] 28. cikk[e] [(1) bekezdésének] a) pontjával összeegyeztethető szabályozást tartalmaz-e a[z FVM rendelet] 6. §[-ának] (3) bekezdése, mely a malmi üzem tekintetében kizárólag meglévő kapacitás korszerűsítésére irányuló műveletre ad támogatást? Feljogosítja-e [e rendelet] a tagállami jogalkot[ó]t arra, hogy gazdasági megfontolásokból bizonyos fejlesztések támogatását kizárja?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

24 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy úgy kell-e értelmezni az 1698/2005 rendelet 26. cikke (1) bekezdésének a) pontját, hogy a mezőgazdasági üzem összteljesítménye javításának az említett rendelkezés szerinti fogalma alá tartozhat az a művelet is, amellyel a malmot működtető vállalkozás régi malmokat zár be annak érdekében, hogy helyettük a meglévő kapacitás bővítése nélkül egy új malmot építsen fel.

25 Először is hangsúlyozni kell, hogy az említett rendelkezés, amint az magából a szövegéből is következik – egyébiránt az 1698/2005 rendelet 20. cikke b) pontjának i. alpontjához hasonlóan, amelynek hatályát meghatározza – a „mezőgazdasági üzemekre” vonatkozik.

26 A Bizottság észrevételeiben e tekintetben úgy érvel, hogy a malmok nem tekinthetők az említett rendelkezés szerinti mezőgazdasági üzemeknek, így e rendelkezések nem alkalmazhatók az alapeljárásban szóban forgó művelet esetében.

27 E tekintetben előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy amint az az 1698/2005 rendelet (61) preambulumbekezdéséből és 71. cikkének (3) bekezdéséből kitűnik, a kiadások jogosultsági szabályait főszabály szerint nemzeti szinten kell meghatározni, az e rendeletben szabályozott, egyes vidékfejlesztési intézkedésekre vonatkozó különleges feltételek figyelembevételével (Ketelä-ítélet, C-592/11, EU:C:2012:673, 38. pont).

28 Az 1698/2005 rendelet 20. cikke b) pontjának i. alpontjában és 26. cikkében előírt, a mezőgazdasági üzemek korszerűsítésére irányuló támogatás ilyen intézkedésre vonatkozik, és a támogathatóság arra vonatkozó feltétele, hogy a támogatást „mezőgazdasági üzemnek” nyújtsák, ezen intézkedés különös feltételének minősül.

29 Továbbá emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jog egységes alkalmazásának követelményéből és az egyenlőség elvéből az következik, hogy a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezést főszabály szerint az egész Európai Unióban önállóan és egységesen kell értelmezni (lásd különösen: Ketelä-ítélet, EU:C:2012:673, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

30 Az 1698/2005 rendelet nem határozza meg a mezőgazdasági üzem fogalmát.

31 E feltételek mellett azon kifejezések értelmét és terjedelmét, amelyekre az uniós jog semmilyen meghatározást nem ad, az általános nyelvhasználatban elfogadott szokásos jelentés szerint kell meghatározni, figyelembe véve azon szövegkörnyezetet, amelyben a kifejezéseket használják, és azon szabályozás célkitűzéseit, amelynek e kifejezések részét képezik (Ketelä-ítélet, EU:C:2012:673, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

32 Ami az 1698/2005 rendelet 26. cikkében használt kifejezéseket illeti, emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság már megállapította, hogy az olyan kifejezés, mint a „mezőgazdasági üzem” hatálya változhat különösen a szóban forgó uniós jogszabály által követett egyedi cél szerint (lásd: Azienda Avicola Sant’Anna ítélet, 85/77, EU:C:1978:38, 9. pont).

33 Az említett rendelkezés hátterét illetően az 1698/2005 rendelet (13) és (20) preambulumbekezdéséből, valamint e rendelet 20. cikke b) pontjának i. és iii. alpontjából kitűnik, hogy a fizikai erőforrás javítását és korszerűsítését célzó különböző intézkedéseket meghatározva az uniós jogalkotó többek között különbséget tett a mezőgazdasági üzemek korszerűsítésére, illetve a mezőgazdasági termékek értéknövelésére irányuló intézkedések között.

34 E kétféle művelet egyébiránt két elkülönülő rendelkezés – azaz az 1698/2005 rendelet 26. és 28. cikkének – tárgyát képezi, célja pedig azon egyes jellemzők pontosítása, amelyekkel az említett műveleteknek feltételnül rendelkezniük kell.

35 E tekintetben az 1698/2005 rendelet 26. cikke előírja, hogy a mezőgazdasági üzemek korszerűsítési támogatásában részesíthető műveletek a tárgyi és/vagy nem tárgyi beruházások, amelyek többek között javítják „a mezőgazdasági üzem összteljesítményét”, míg az említett rendelet 28. cikke pontosítja, hogy a mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez nyújtott támogatásban részesíthető műveletek az olyan tárgyi és/vagy nem tárgyi beruházások, amelyek javítják „a vállalkozás általános teljesítményét”, és különösen „a Szerződés I. mellékletében szereplő [mezőgazdasági] termékek feldolgozására és/vagy forgalmazására” vonatkoznak.

36 Egyébiránt hangsúlyozni kell, hogy az 1698/2005 rendelet (21) preambulumbekezdése az e rendelet 20. cikke b) pontjának i. alpontja és 26. cikke szerinti mezőgazdasági üzemek korszerűsítési támogatását „gazdaságoknak nyújtott […] támogatásnak” minősíti, és e tekintetben különösen a „termelési tényezők” jobb felhasználására és annak szükségességére hivatkozik, hogy az „ökológiai termékek”, valamint „a gazdaságon belüli és kívüli diverzifikáció[…] – ideértve a nem élelmiszer-termelő ágazatokat és az energianövényeket is –”, kerüljenek előtérbe.

37 Az említett rendelet (23) preambulumbekezdése, amely a mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez nyújtott támogatásra vonatkozik, a maga részéről pontosítja, hogy az említett támogatás az „elsődleges mezőgazdasági […] termékek” „feldolgozása” és piaci értékesítése javításának ösztönzésére irányul olyan beruházások támogatásával, amelyek a „feldolgozó-” és értékesítőágazatok hatékonyságának növelését célozzák.

38 Ezen, az uniós jogalkotó által tett megkülönböztetésből és az említett, az 1698/2005 rendelet 26. és 28. cikkében, illetve (21) és (23) preambulumbekezdésében szereplő pontosítások egészéből kitűnik, hogy az e rendelet által bevezetett jogszabályi háttér keretében az ugyanezen rendelet 20. cikke b) pontjának i. alpontja és 26. cikke szerinti „mezőgazdasági üzem” alatt az elsődleges mezőgazdasági termékek termelésével foglalkozó gazdaságot kell érteni (lásd továbbá ebben az értelemben az itt vizsgált két típusú támogatásra vonatkozó korábbi szabályozásokkal kapcsolatban: Cattaneo Adorno kontra Bizottság ítélet, 107/80, EU:C:1981:127, 19. és 21. pont).

39 E feltételek mellett meg kell állapítani, hogy az olyan vállalkozás, mint amilyen a Szatmári Malom, amely nem termel elsődleges mezőgazdasági termékeket, hanem olyan malmokat működtet, amelyekben feldolgozza az ilyen termékeket, nem minősül az 1698/2005 rendelet 26. cikke szerinti „mezőgazdasági üzemnek”.

40 Ugyanakkor az ilyen vállalkozás e rendelet 20. cikke b) pontja iii. alpontjának és 28. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik, ennélfogva ezen rendelkezések alapján támogatásban részesülhet.

41 A fentiek összességére tekintettel azt kell válaszolni az első kérdésre, hogy az 1698/2005 rendelet 26. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy nem tartozhat a mezőgazdasági üzem összteljesítménye javításának az említett rendelkezés szerinti fogalma alá az a művelet, amellyel a malmot működtető vállalkozás régi malmokat zár be annak érdekében, hogy helyettük a meglévő kapacitás bővítése nélkül új malmot építsen fel.

A második kérdésről

42 A második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az 1698/2005 rendelet 20. cikke b) pontjának iii. alpontját és a 28. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy a régi malmok bezárásából és helyettük a meglévő kapacitás bővítése nélkül egy új malom felépítéséből álló művelet e rendelkezések közül a második értelmében véve javíthatja a vállalkozás általános teljesítményét.

43 E tekintetben a jelen ítélet 40. pontjában már megállapításra került, hogy az egy vagy több malmot működtető, és ennélfogva az elsődleges mezőgazdasági termékfeldolgozó-ágazatban tevékenységet folytató vállalkozás az említett rendelkezések hatálya alá tartozhat, és azok jogcímén támogatásban részesülhet. Ugyanígy nem vitatott, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló művelet olyan tárgyi beruházásból áll, amely eleget tesz az 1698/2005 rendelet 28. cikke (1) bekezdésének b) pontjában előírt azon feltételnek, hogy a tárgyi beruházás a Szerződés I. mellékletében szereplő termékek feldolgozására vonatkozzon.

44 Azon kérdést illetően, hogy az ilyen művelet vezethet-e az említett vállalkozás hivatkozott rendelet 28. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti „általános teljesítményének javításához”, meg kell állapítani, hogy az említett 28. cikk (1) bekezdésének szövegében semmi sem utal arra, hogy az abban foglalt támogatásokat ki kell zárni azokban az esetekben, ha a teljesítmény ilyen javítását az érintett vállalkozás a meglévő egy vagy több feldolgozólétesítmény helyett új létesítmény felépítése révén éri el.

45 Miként a Bizottság helyesen megjegyzi, az 1698/2005 rendelet 28. cikke (1) bekezdésének ilyen megszorító értelmezése nem igazolható az e rendelkezés által követett célok figyelembevételével sem.

46 Kitűnik ugyanis az 1698/2005 rendelet (13), (20) és (23) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 20. cikke b) pontjának iii. alpontjából és 28. cikkének (1) bekezdéséből, hogy az említett rendelkezésekben foglalt támogatási intézkedések különösen a mezőgazdasági termékek feldolgozásának javítására irányulnak, a feldolgozóágazat hatékonyságának növelését célzó beruházások támogatásával, a mezőgazdasági termékek értéknövelése és az említett rendeletnek a mezőgazdasági ágazat versenyképességének javítására irányuló céljának eléréséhez való hozzájárulás érdekében.

47 Márpedig megállapításra került, hogy az egy vagy több malmot működtető feldolgozóvállalkozás teljesítményének a meglévő létesítmények helyébe új létesítmény felépítése révén történő javítása hozzájárulhat az ilyen célok eléréséhez.

48 A fentiekre tekintettel azt kell válaszolni a második kérdésre, hogy az 1698/2005 rendelet 20. cikke b) pontjának iii. alpontját és a 28. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a régi malmok bezárásából és helyettük a meglévő kapacitás bővítése nélkül egy új malom felépítéséből álló művelet az említett rendelkezések közül a második értelmében véve javíthatja a vállalkozás általános teljesítményét.

A harmadik kérdésről

49 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy az FVM rendelet 6. §-ának (3) bekezdése előírja, hogy a mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez nyújtott támogatás a malmok tekintetében kizárólag meglévő kapacitás korszerűsítésére irányuló műveletre adható.

50 E korlátozás okát illetően – bár a kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben a kérdésében általánosságban az egyes fejlesztési intézkedések kizárását igazoló gazdasági indokokra hivatkozik – úgy tűnik az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból eredő és a jelen ítélet 18. pontjában bemutatott megállapításokból, hogy az említett korlátozás lényegében a működő malmok számának bővítésére irányuló ösztönzés elkerülésével magyarázható.

51 A magyar kormány a tárgyalás során az e témában feltett kérdésre válaszolva maga is megerősítette, hogy az említett korlátozás ténylegesen annak elkerülésére irányult, hogy a malomipari ágazatban a támogatás nyújtása révén további feldolgozókapacitások megjelenését ösztönözzék.

52 E tekintetben egyébiránt mind a magyar kormány, mind pedig a Bizottság hangsúlyozta, hogy az 1698/2005 rendelet 18. cikke szerint kialakított magyar vidékfejlesztési programból kitűnik, hogy a meglévő kapacitás jelentős kihasználatlansága jellemzi a malomipari ágazatot a szóban forgó tagállamban.

53 A fentiekre tekintettel a harmadik kérdést úgy kell érteni, hogy azzal lényegében arra várnak választ, hogy az 1698/2005 rendelet 28. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás elfogadása, mint amilyen az alapügyben szerepel, amely a mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez nyújtott olyan támogatást vezet be, amely a malmokat működtető vállalkozások esetében csak az említett malmok meglévő kapacitásának korszerűsítésére, nem pedig az új kapacitások kialakítására irányuló műveletekre nyújtható.

54 E tekintetben előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy az uniós jogforrások rendszerében betöltött szerepükből és jellegükből fakadóan a rendeletek előírásainak közvetlen hatályuk van a nemzeti jogrendszerekben, anélkül hogy szükség lenne arra, hogy a nemzeti hatóságok végrehajtási intézkedéseket fogadjanak el, ennek ellenére az említett rendeletek egyes rendelkezéseinek végrehajtása érdekében szükséges lehet végrehajtási intézkedések elfogadása a tagállamok által (lásd különösen: Ketelä-ítélet, EU:C:2012:673, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

55 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a tagállamok valamely rendelet végrehajtása érdekében intézkedéseket fogadhatnak el, ha azok nem akadályozzák annak közvetlen alkalmazását, ha azok nem rejtik el annak közösségi jellegét, és a rendelet rendelkezéseinek keretei között maradva a rendelet által biztosított mérlegelési jogkör gyakorlását képezik (lásd különösen: Ketelä-ítélet, EU:C:2012:673, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

56 Ami különösen az 1698/2005 rendeletet illeti, a jelen ítélet 27. pontja már emlékeztetett arra, hogy az említett rendelet (61) preambulumbekezdéséből és 71. cikkének (3) bekezdéséből kitűnik, hogy a kiadások jogosultsági szabályait főszabály szerint nemzeti szinten kell meghatározni, az e rendeletben szabályozott, egyes vidékfejlesztési intézkedésekre vonatkozó különleges feltételek figyelembevételével.

57 A jelen esetben az 1698/2005 rendelet 28. cikke (1) bekezdésének a) pontjában előírt arra vonatkozó követelmény, hogy a tervezett művelet olyan jellegű legyen, hogy biztosítsa a vállalat általános teljesítményének javítását, nem vitatottan ilyen különleges feltételnek minősül, és így az e rendelkezés szerinti támogatásra való jogosultság feltétele.

58 Az említett követelményből nem következik azonban, hogy mindenféle – mint például az egy vagy több malmot működtető – feldolgozóvállalkozás számára az általános teljesítményének javítását lehetővé tévő beruházás szükségszerűen részesülhet az e rendelkezés szerinti támogatásban.

59 Ugyanis emlékeztetni kell arra, hogy az 1698/2005 rendelet keretében bevezetendő finanszírozásokat illetően, és amint az különösen e rendelet 16. és 18. cikkéből kitűnik, a tagállamoknak maguknak kell kialakítaniuk a vidékfejlesztési programjaikat, amelyek többek között tartalmazzák az egyes tengelyek vonatkozásában javasolt intézkedésekkel kapcsolatos információkat, valamint ezen intézkedések leírását, és e programokat ezt követően az említett 18. cikkben előírt értékelési és jóváhagyási eljárásnak kell alávetni.

60 Ennek keretében, és amint arra a jelen ítélet 55 és 56. pontja emlékeztetett, a tagállamok többek között az EMVA-ból finanszírozott támogatások nyújtása vonatkozásában a támogathatóságnak az 1698/2005 rendelet rendelkezéseiből következő feltételei mellett egyéb feltételeket is előírhatnak, ha ez az e rendelet által biztosított mérlegelési jogkör gyakorlását képezi, és a rendelet rendelkezéseinek keretei között maradnak.

61 A jelen esetben, és amint az a jelen ítélet 49–51. pontjából kitűnik, a magyar hatóságok – az FVM rendelet 6. §-a (3) bekezdésének elfogadásával – előírták, hogy az 1698/2005 rendelet 28. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti mezőgazdasági termékek értéknövelésére irányuló támogatás – a malmokat illetően – nyújtható a kizárólag a malmok meglévő kapacitásának korszerűsítését célzó műveletekhez, lényegében annak elkerülése érdekében, hogy az ilyen támogatásokkal ösztönözzék ezen ágazatban a meglévő kapacitás bővítését.

62 Márpedig a Bírósághoz benyújtott iratokból nem tűnik ki, hogy a magyar hatóságok azáltal, hogy az érintett támogatás vonatkozásában ilyen támogathatósági feltételt írtak elő, túllépték volna az említett rendeletben – amint azt e rendelet (11) preambulumbekezdése hangsúlyozza, többek között az érintett területek eltérő körülményeinek figyelembevétele érdekében – számukra biztosított széles mérlegelési jogkört, és az sem tűnik ki, hogy meghaladták volna az e rendelet rendelkezéseiben meghatározott korlátokat.

63 E tekintetben különösen a magyar kormánynak és a Bizottságnak a jelen ítélet 52. pontjában említett állításaiból kitűnik, hogy a jelen esetben az ilyen korlátozás magyarázható a malomipari ágazatra az említett tagállamban jellemző, a meglévő kapacitás kihasználatlanságának helyzetével.

64 Mindazonáltal, amint azt a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, az alapeljárásban szereplő művelet sajátossága, hogy meglévő és bezárásra kerülő malomüzemek helyett hoznak létre egy újat, anélkül hogy az említett művelet a meglévő kapacitás bővüléséhez vezetne.

65 E tekintetben és – mint a jelen esetben – az 1698/2005 rendelet alapján nyújtott támogatásokat illetően emlékeztetni kell arra, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartája 51. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok annyiban a Charta rendelkezéseinek címzettjei, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. E végrehajtás során a tagállamok továbbá kötelesek biztosítani e jog általános elveinek, így különösen az e Charta 20. cikkében foglalt egyenlő bánásmód elvének betartását (Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit végzés, C-24/13, EU:C:2014:40, 17. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

66 Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az egyenlő bánásmód elve megköveteli, hogy a hasonló helyzeteket ne kezeljék eltérő módon, és hogy a különböző helyzeteket ne kezeljék azonos módon, hacsak ez a bánásmód objektíve nem igazolt (lásd különösen: Arcelor Atlantique et Lorraine és társai ítélet, C-127/07, EU:C:2008:728, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat, továbbá Soukupová-ítélet, C-401/11, EU:C:2013:223, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

67 E tekintetben az elkülönülő helyzeteket jellemző tényezőket, és így e helyzetek hasonló jellegét főként a szóban forgó különbségtételt létrehozó aktus tárgyának és céljának fényében kell meghatározni és értékelni (lásd különösen: IBV & Cie ítélet, C-195/12, EU:C:2013:598, 52. és 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

68 Ami az alapeljárásban szóban forgó támogathatóság feltételének a jelen esetben fennálló célját illeti, korábban bemutatásra került, hogy úgy tűnik, hogy az annak biztosítására irányul, hogy az érintett támogatási rendszer új kapacitások létrehozása ösztönzésének elkerülése mellett járuljon hozzá a malomipari ágazatban tevékenységet folytató vállalatok általános teljesítményének javításához egy, a meglévő kapacitás kihasználatlanságával jellemezhető ágazatban.

69 Márpedig az e vonatkozásban a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő végső értékelésre figyelemmel megállapítható, hogy e célra tekintettel az a helyzet, amikor egy vagy több malomüzem bezárásra kerül annak érdekében, hogy helyükbe a meglévő kapacitás bővítése nélkül egy új malomüzem lépjen, az ilyen már meglévő malmok korszerűsítéséhez hasonló helyzetnek tekinthető, így az előbbi helyzetnek az említett támogatási rendszerből történő kizárása sérti az egyenlő bánásmód elvét.

70 Ezen összefüggésben végül emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a belső jog alkalmazásakor a nemzeti bíróságok kötelesek a belső jogot úgy értelmezni, hogy a lehető legnagyobb mértékben biztosítsák az uniós jognak való megfelelőségét. A nemzeti jog uniós joggal összhangban álló értelmezésének e követelménye ugyanis az EUM-Szerződés rendszeréből következik, amennyiben lehetővé teszi a nemzeti bíróságoknak, hogy az előttük folyamatban lévő ügyek elbírálása során hatáskörüknek megfelelően biztosítsák az uniós jog teljes érvényesülését (lásd különösen: Rusedespred-ítélet, C-138/12, EU:C:2013:233, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

71 A fentiek összességére tekintettel azt kell válaszolni a harmadik kérdésre, hogy az 1698/2005 rendelet 28. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal főszabály szerint nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás elfogadása, mint amilyen az alapügyben szerepel, amely a mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez nyújtott olyan támogatást vezet be, amely a malmot működtető vállalkozások esetében csak az említett malmok meglévő kapacitásának korszerűsítésére, nem pedig az új kapacitások kialakítására irányuló műveletekre nyújtható. Mindazonáltal az alapügyben szereplő helyzetben, amikor egy vagy több malomüzem bezárásra kerül annak érdekében, hogy helyükbe a meglévő kapacitás bővítése nélkül egy új malomüzem lépjen, a nemzeti bíróság feladata annak biztosítása, hogy az ilyen szabályozás az egyenlő bánásmód elvének tiszteletben tartásával kerüljön alkalmazásra.

A költségekről

72 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (kilencedik tanács) a következőképpen határozott:

1) Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló, 2005. szeptember 20-i 1698/2005/EK tanácsi rendelet 26. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy nem tartozhat a mezőgazdasági üzem összteljesítménye javításának az említett rendelkezés szerinti fogalma alá az a művelet, amellyel a malmot működtető vállalkozás régi malmokat zár be annak érdekében, hogy helyettük a meglévő kapacitás bővítése nélkül új malmot építsen fel.

2) Az 1698/2005 rendelet 20. cikke b) pontjának iii. alpontját és a 28. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a régi malmok bezárásából és helyettük a meglévő kapacitás bővítése nélkül egy új malom felépítéséből álló művelet az említett rendelkezések közül a második értelmében véve javíthatja a vállalkozás általános teljesítményét.

3) Az 1698/2005 rendelet 28. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás elfogadása, mint amilyen az alapügyben szerepel, amely a mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez nyújtott olyan támogatást vezet be, amely a malmot működtető vállalkozások esetében csak az említett malmok meglévő kapacitásának korszerűsítésére, nem pedig az új kapacitások kialakítására irányuló

műveletekre nyújtható. Mindazonáltal az alapügyben szereplő helyzetben, amikor egy vagy több malomüzem bezárásra kerül annak érdekében, hogy helyükbe a meglévő kapacitás bővítése nélkül egy új malomüzem lépjen, a nemzeti bíróság feladata annak biztosítása, hogy az ilyen szabályozás az egyenlő bánásmód elvének tiszteletben tartásával kerüljön alkalmazásra.

Aláírások